

Kouzlo junior handlingu

16

V pokračování našeho seriálu se dostáváme k figurám, které všestranně prověřují schopnosti handlerů a automaticky předpokládají zvládnutí nejen choreografie základních prvků, ale také umění ovládat, podporovat a pobízet psa tak, aby dvojice vypadala souladně.

Figura T

Používá se v prostorných kruzích, kdy chce rozhodčí vidět psa v pohybu z obou stran, zepředu i zezadu. Stejně jako u trojúhelníku by měla být linie CD přesně kolmá k linii pohledu rozhodčího AB. Jedině tak může mít posuzovatel perfektní výhled na psa z obou stran. Celou dobu je dobré alespoň letmo sledovat rozhodčího a jeho případný pohyb, ačkoliv při a po zadání této figury by měl posuzovatel zůstat stát na jednom místě ve středové části kruhu. Figura T obsahuje řadu důležitých bodů, které vyžadují pozornost handlera a precizní předvedení prvků. Rovné linie i vnitřní obraty musejí být velmi přesné, protože na ně většinou není k dispozici mnoho místa. S velkou pravděpodobností se každý handler setká s posuzovateli, kteří figuru T zadávají ve chvíli, kdy se nemohou rozhodnout o pořadí nebo prvenství mezi dvěma junior handlery. Na figuře L nebo T se obvykle poznají vynikající handleři od dobrých snadno a rychle.

T – popis

První část standardně zadané figury T, obrácenou variantu zmíníme vzápětí, je shodná s písmenem L. Handler začíná písmeno ze standardní pozice před rozhodčím. Jen připomeňme, že místo pro postavení psa by nemělo být příliš blízko ani příliš daleko od posuzovatele, neboť je základem bezchybného provedení zadané figury. Po linii AB jde handler se psem, vedeným v levé ruce, rovně do bodu B. Zde provede pravouhlý čtvrtobrat vlevo a zamíří k bodu C, na konci levého ramene písmene T. Zde se vyžaduje dodržení Zlatého pravidla vystavování, vnitřní obrat s přehozením psa do pravé ruky a jeho vede-

ním na pravé straně handlera, tudíž na správné straně k rozhodčímu. V rámci figury T handler mine bod B a pokračuje až do bodu D, kde udělá druhý vnitřní obrat s přehozením psa zpět na levou stranu. Po obratu se v rovné linii vrací k bodu B, v něm provede znovu pravouhlý čtvrtobrat a po linii BA se vrací se psem v levé ruce k posuzovateli. Před ním dokončí figuru bez výměny vodítka a ve standardním postavení se

psm otočeným na levou ruku. Pokud jste minulý měsíc natrénovali obě stranově odlišné varianty figury L, nebude vám písmeno T dělat větší potíže, protože se vlastně jedná o dvě L spojená dohromady.

T – obrácená figura

Obrácená písmena vyžadují od handlera přízpusobivost a rychlou akci, podpořenou dobrou orientací v prostoru a zvládnutím stavebních prvků figury ve všech možných obměnách. První část obráceného písmene T je shodná s obráceným L, jehož popisu jsme se podrobně věnovali v minulém dílu našeho seriálu. Použijeme tedy bleskově opakovaní: na začátku figury před rozhod-

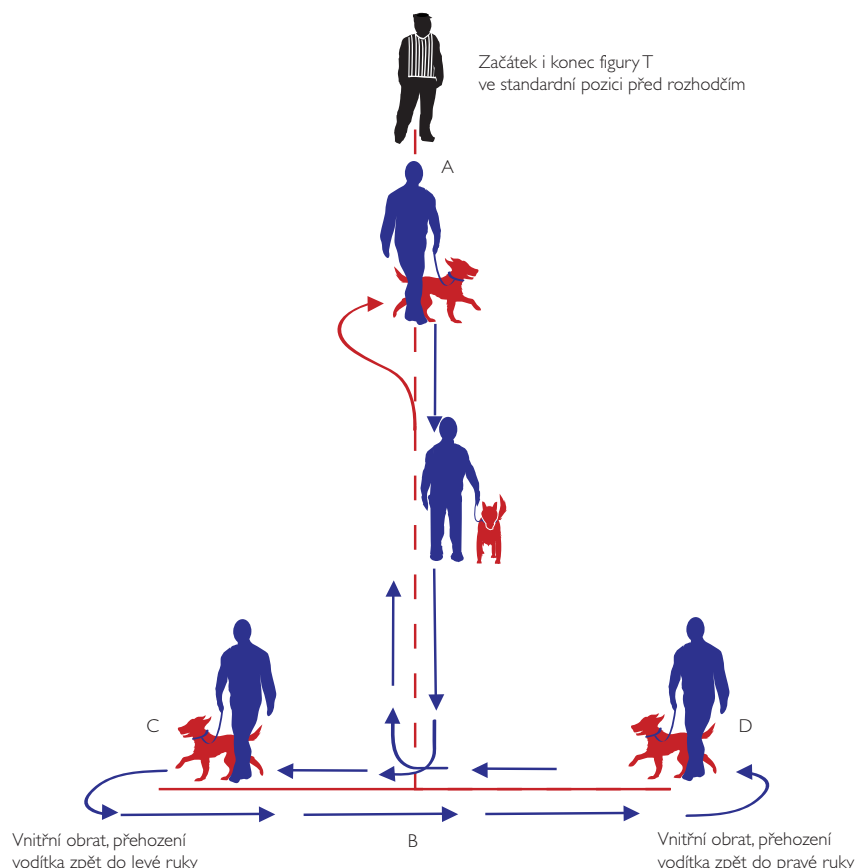
čím vnitřní obrat s přehozením psa do pravé ruky, rovná linie AB, pes na pravé straně handlera v linii pohledu rozhodčího, handler jde od linie pohledu mírně vlevo. Čtvrtobrat vpravo, rovná linie do bodu D, zde vnitřní obrat, vodítko se vrací do levé ruky a pes se dostává na levou stranu. Na řadě jsou změny pro písmeno T, odlišné od figury L: handler směřuje až k bodu C, bod B mine, směr linie DC musí být kolmý k linii pohledu rozhodčího. V bodě C zařadí druhý vnitřní obrat s přehozením psa na pravou stranu a po zpětné rovné linii vede psa z C do B. Při současné zrakové kontrole postavení rozhodčího v bodě B následuje čtvrtobrat na pravou ruku pro návrat po rovné dráze z B k posuzovateli. Před dosažením bodu A je nutné přehodit vodítko do levé ruky a zhruba metr a půl před posuzovatelem postavit psa do výstavního postoje, ve standardním směru na levou ruku. Při převádění psa zprava doleva handler obchází zád psa a bez zaváhání si plynule přendává složené vodítko z pravé dlaně do levé.

T – nejčastější chyby

Linie pohybu nejsou rovné. Pes je veden mimo linii pohledu rozhodčího AB a BA.

Obraty jsou přerušované, pes vychází z tempa, přendávání vodítka vykazuje znaky

OBRÁCENÉ PÍSMENO T

malé obratnosti při práci s vodítkem. Chybí podpora psa pomocí hlasu, což znamená alespoň oslovení psa jménem před zahájením dalšího prvku. Linie CD není kolmá k linii pohledu rozhodčího AB. Dráhy BC a BD jsou příliš krátké, nebo nejsou stejně dlouhé. Naopak dráha AB je příliš dlouhá a dvojice se nepřiměřeně vzdaluje od rozhodčího. Figura není z jakéhokoliv důvodu čitelná. Handler by měl mít jasno o tom, kudy povede dráha CD ještě dřív, než vyjde od rozhodčího a zahájí figuru. Vnitřní obraty nejsou čistě provedené, v jejich průběhu ztrácí handler nad psem kontrolu, pes je málo v kontaktu s vodítkem a musí situaci řešit instinktivně, bez ohledu na handlera. V postoji je pes příliš blízko nebo příliš daleko od posuzovatele, chybou je i postavení psa mimo linii jeho pohledu AB. Poznámka pro rozhodčí: rozhodčí by se po zadání a v průběhu figury T neměl pohybovat. Měl by také zvážit, jak velkým kruhu a pro jak velké plemeno písmeno T zadává, aby jeho případné předvedení v příliš malém kruhu nekladlo nadměrně velké nároky na pohyb a obraty psa.

T – nácvik a praktické rady

Dřív než začnete figuru, zkontrolujte zrakem prostor kruhu a udělejte si představu o tom, jak asi bude její provedení vypadat. Měli byste mít zhruba jasno, kde provedete čtvrtobraty a kam bude směřovat vaše dráha z bodu C do D tak, aby byla kolmá k pohledu rozhodčího. Nezapomeňte, že pes má jít přesně v linii pohledu rozhodčího, zatímco vy se pohybujete mírně vlevo či vpravo od ní. V první části směřujte rovně na druhou stranu kruhu od rozhodčího. První čtvrtobrat provedte zřetelně, ale citlivě a bez přerušování, vodítko při něm zůstává v levé ruce, vy obcházíte psa zrychleným krokem. Hlídejte si následující rovnou linii, abyste se včas připravili na první vnitřní obrat. I když je figura složitá na přemýšlení, nezapomeňte na přicházející změnu upozornit hlasem také psa. Správně použité upoutání pozornosti vám obrat usnadní. Jistě víte, že vnitřní obrat má v sobě skryté časování na tři doby. Nárok do obratu, přendání vodítka se současným obratem a vykročení do nového směru. Můžete si v duchu plynule počítat – jedna – dvě – tři. V paměti byste

■ Návrat k rozhodčímu v obráceném T, malé plemeno je správně vedeno v pravé ruce a v linii pohledu rozhodčího.

měli mít pozici rozhodčího, to proto, abyste po obratu mohli zkontrolovat svou pozici a směr pohybu. K posuzovateli jdete natočení pravým bokem, tím docílíte kolmé linie pohybu k jeho směru vidění. V bodě B se nezastavujte, jen ho případně použijte pro rychlé mrknutí vpravo k ověření správnosti své pozice. V bodě D opět provedete vnitřní obrat. Pokud jste si ve druhé části figury zvolili pro chůzi k bodu C nějaký optický bod, nyní byste měli směřovat k témuž, to vám pomůže zajistit rovnou chůzi. Při přibližování k bodu B už můžete periferním viděním sledovat postavení posuzovatele. Druhý čtvrtobrat byste měli provést přesně v bodě B, který leží v místě protnutí linií AB a CD. Poslední část pohybu k rozhodčímu BA je totožná s poslední částí figury L nebo figury Tam a Zpět. Důležité je včas odhadnout ideální vzdálenost od posuzovatele pro místo k předvedení psa v postoj, čili k dokončení figury. Obvykle to od stojícího posuzovatele není méně než jeden metr, a není více než dva u velkých plemen. K tomu připomeňme, že pes má stát kolmo k pohledu rozhodčího, čili na linii BA, která by měla procházet středem jeho těla. I o tom je přesnost předvedení. Pro nácvik písmene T se hodí třeba volejbalové nebo jiné hřiště, kde najdete na zemi namalované čáry. Vyberte si prostor, kde vám bílé linky pomohou simulovat písmeno T, a učte se po něm chodit. Na samém počátku si křídou nebo pomocí pet lahví označte konec obou ramen písmene T, to abyste se učili stejnou vzdálenost na obě strany od bodu B. U tak náročného prvku, jaký písmeno T beze sporu je, byste měli ze začátku trénovat bez psa, nejlépe s hračkou na vodítku. Teprve až vám přesné, plynule provedené čtvrtobraty, vnitřní obraty a převádění psa z jedné ruky do druhé přejdou do krve, začněte cvičit se psem. Předvedení, zejména velkého plemene, je v menším kruhu opravdovou zkouškou umění obou aktérů, psa i handlera. Učte se tedy se psy různých velikostí, praxe se vám bude určitě hodit.

Ing. Libuše Brychtová ■

Titulní foto: Pravé křídlo písmene T z pohledu rozhodčího, velké plemeno v ideálním tempu
Foto: Ing. Hanuš Brychta

